

LESSON 2

PHONETICS

Letters: Ե Ե Ի ի Ու ու Կ կ Մ մ Ի Լ
 The Syllable
 Consonant Clusters

GRAMMAR

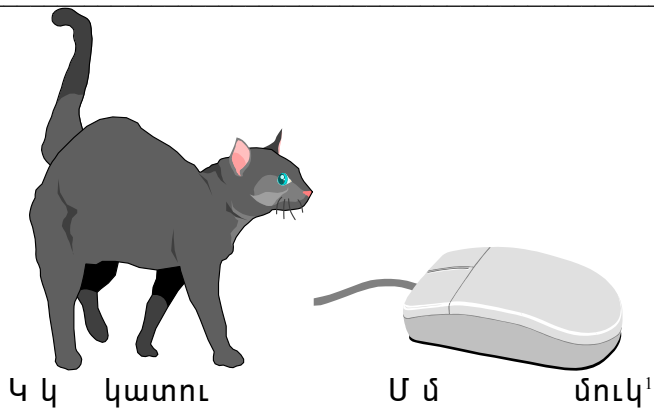
The Simple Sentence
 Attributes

Possessive Article—**Ս** and Possessive Pronouns իմ, իմս
 Question Mark [֞]

VOCABULARY

Proper Names
 Text: Self-Identification

Արամ, Արտակ եւ Արիս

PHONETICS

Letters

	Vowels		Consonants	
Tall letters:	Ե Ե	[ye], [e]	Մ մ	[m]
Bisecting letters:	Ի ի	[i]	Կ կ	[g]
Mini letters:	Ու ու	[u]	Ի Լ	[v, y]

¹ Օ՛, ժամանակներ, օ՛, բարբեր: i.e., O, tempora, o, mores!

Position in Alphabet	Letter	Letter Name	Key Words	Pronunciation
5	Ե ե	եչ [yech]	եղջերու	[ye] [e]
11	Ի ի	ինի [ini]	ինքնաշարժ	[i]
15	Կ կ	կեն [gen]	կօշիկ	[g] ²
20	Մ մ	մեն [men]	մուկ	[m]
34	ՈՒ ու	ու [u]	ուղտ	[u]
35	Ի ւ	յիւն [hyun]	նաւ, սիւն	[v, y]

Pronunciation Note

ՈՒ ու graphically consists of two elements.³ Phonetically it represents one simple vowel [u]—e.g., ուր, կատու, տուն.⁴

Before other vowels the sound [u] shifts into [v] in a root word—e.g., ստուեր [əsdver] *shadow*. Compare: նու [nu] is the name of the letter ն, but in the word նուեր [nver] *gift*, նւ is pronounced [v].

Ե ե has two pronunciations.

- At the beginning of a word it is pronounced [ye]—e.g., Երեւան, *Yerevan*, ես *I*, երկու *two*, երկիր *earth, country*.
- In the middle of a word it is simply [e], like the vowel է—e.g., Սեւան *Sevan*, արեւ *sun*, մեր *our*, սեւ *black*.

Depending on the position, the letter ե is pronounced [ye] or [e] in the same word. Compare: Երեւան *Yerevan*, երես [yeres] *face*.

There is no way to differentiate by ear ե and է in the middle of a word; the sound is the same. However, two small rules could help.⁵

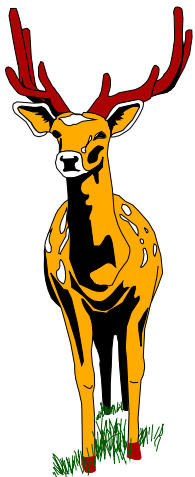
- Words in Armenian do not end in ե; at the end of a word the sound [e] requires the letter է, e.g., Նարէ, սիրէ .
- The letter է shifts into ի after losing the stress, while ե remains ե; this rule requires some knowledge of words:

սեր - սիրեմ, տեր - տիրեմ, նուեր - նուիրեմ, Կարէն - Կարիւն

but:

կեր - կերակուր, սել - սելնամ, ստուեր - ստուերեմ.

- *Exception:* The auxiliary verb է always begins with the sound [e], even though it is spelled either with ե or with է, compare: ես եմ [yes em] ‘I am’, ան է [an e] ‘he or she is’⁶.

Ե ե եղջերու [yeghcheru]

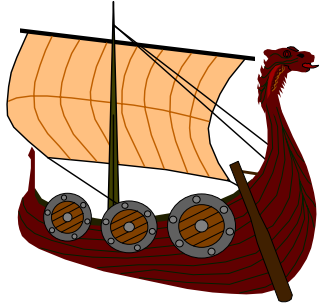
² Voiceless, unaspirated [k] in Old and Eastern Armenian.

³ See the “The Armenian Alphabet: A Historical Note” in Lesson 1.

⁴ There are no long vowels in Armenian.

⁵ Details on orthography for all lessons are presented in Appendix 12.

⁶ The conjugation paradigm of the verb է see in Lesson 4.

նավ Ի Լ

Ի Լ is one of the most frequent characters of the alphabet, but it never begins words.⁷ Therefore, the *key word* in the table above is a word ending in **Լ**, **ՆԱՎ** [nav] *boat, ship*.

Both letters **Լ** and **Ե** build also diphthongs, e.g. **սիւն** [syun] *column*, **արիւն** [aryun] *blood*, and **սենեակ** [senyak] *room*, **մատեան** [madyan] *journal*. For details see the next lesson.

Կ կ Կօշիկ

The Syllable

A syllable consists of one vowel which can have preceding and following consonants—e.g.: Ա-րա-րատ, ա-նուն, ա-րել, ու-նիմ, տես-նեն, եր-կիր, եր-կու.

[goshig]

Consonant clusters

Two or more consonants form consonant clusters which are usually pronounced but not spelled with a weak vowel [ə], *schwa*. Such a syllable is called hidden.⁸ Examples:

մկրատ

Word with Hidden Syllable	Transcription	Translation
կրակ	gə - rag	fire
կրնամ	gə r - nam	I can
մկրատ	mə g - rad	scissors
նկար	nə - gar	picture
ստուեր	əsd-ver	shadow

Phonetic drills: Read the following words.

իցն
9

իցնսուց
90

իցնսուցիցն
99

Lower Case	Upper Case	Translation
աման	ԱՄԱՆ	vase, pot
անուն	ԱՆՈՒՆ	name
ես	ԵՍ	I

⁷ At the beginning of a word the sound [v] is expressed with the letter **վ** (Lesson 8). In the new orthography accepted in Soviet Armenia and still functioning in Armenia the letter **լ** is substituted with **վ**, except in **մ** and **կ**.

⁸ Սուղ վանկ or զաղսնավանկ in Armenian. Hidden syllables are “opened” for hyphenation and in poetry, for rhythm. Details are given in Lesson 4.

Lesson 2

երեսուն	30	ԵՐԵՍՈՒՆ	thirty
երկու	2	ԵՐԿՈՒ	two
երկիր		ԵՐԿԻՐ	country
և		ԵՒ	and
ուր		ՈՒՐ	where
ուս		ՈՒՍ	shoulder
իրաւ		ԻՐԱՒ	really
սեւ		ՍԵՒ	black
սուտ		ՍՈՒՏ	lie
սունկ		ՍՈՒՆԿ	mushroom
սիրուն		ՍԻՐՈՒՆ	pretty
կատու		ԿԱՏՈՒ	cat
տակաւիճ		ՏԱԿԱՒԻՃ	still, yet
տասներկու	12	ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ	twelve
տարի		ՏԱՐԻ	year
տուն		ՏՈՒՆ	home, house
մէկ	1	ՄԷԿ	one
մուկ		ՄՈՒԿ	mouse
մկրատ		ՄԿՐԱՏ	scissors
նուէր		ՆՈՒԷՐ	gift
նկար		ՆԿԱՐ	picture

Proper Names

Proper names begin with capital letters: Արարատ, Նարէ. Here are some other proper names we can already write.

Երեւան	Capital city of Armenia
Սեւան	1. A lake at an elevation of nearly 2,000 kilometers, the largest in modern Armenia 2. Feminine and masculine name
Մասիս	1. Local name of Ararat 2. Masculine name
Նուէր	1. Gift 2. Masculine name
Արամ, Արտակ, Կարէն	Masculine names
Անի, Մարիամ, Կարինէ	Feminine names
Արիս	Fictitious pet name

GRAMMAR

Simple Sentence

Simple sentence structure in Armenian is generally similar to English, i.e., the predicate (verb) follows its subject (noun or pronoun). For instance:

Ես ունիմ: I have
Ես եմ: I am

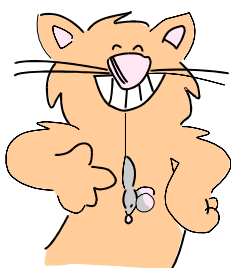
Contrary to English, the complement comes between the subject and the verb; compare:

Ես տուն ունիմ: I have a house.
Ես Արտակն եմ: I am Ardag.
Արիս կատու է: Aris is a cat.
Կատուն սիրուն է: The cat is pretty.

The general word order is not changed with the addition of more complements:

Ես սիրուն տուն ունիմ: I have a nice house.
Ատ սեւ ստուեր է: That is a black shadow.
Աս սուր մկրատ է: These are sharp scissors.⁹
Արիս սեւ կատու է: Aris is a black cat.

Attributes

Աս կատուին
մուկն է:

The sentences above have adjective attributes showing qualities: սիրուն տուն *nice house*, սեւ կատու *black cat*, etc.

Noun attributes show belonging. Adjectives do not change form to become attributes. Noun attributes most of the time are the possessives which take the ending *-ին*; for instance: Արամին *Aram's*.

Աս Արամին տունն է: This is *Aram's* home.
Ատ Արտակին կատուն է: That is *Ardag's* cat.
Ան Նարեին ստուերն է: That is *Nareh's* shadow.
Աս կատուին մուկն է: This is *the cat's* mouse.

Belonging to the speaker is expressed with the article *ս* and pronoun *իմ*.

⁹ The word scissors, մկրատ, unlike in English has regular singular and plural forms in Armenian.

Possessive Article -u and Possessive Pronouns իմ, իմս

The first person possessive article -u indicates that the object belongs to the speaker. It is attached to the end of a word, like the definite article -ն. Examples:

տունս my house, կատուս my cat, նկարս my picture.

The article -u (as all other consonant articles) is pronounced with a preceding *shwa* if the word ends in a consonant, that is, [dunəs], [ngarəs], [iməs], etc.¹⁰

When possession is emphasized, the first person possessive pronoun իմ is added:¹¹

իմ տունս *my* house, իմ կատուս *my* cat, իմ նկարս *my* picture

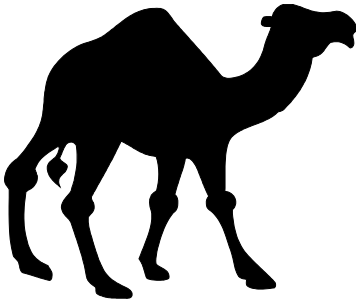
Pronoun իմս *mine*, with attached article is used independently. *Examples:*

Արիս իմ կատուս է: Արիս իմս է: Aris is my cat. Aris is mine.

Աս իմ տունս է: Տունս իմս է: This is my house. The house is mine.

Question Mark [֊]

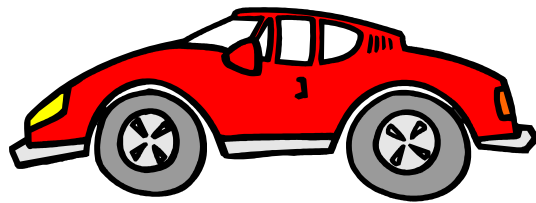
Any word with a lexical meaning can become a question with the appropriate intonation; no special words or grammatical constructions are obligatory, e.g., Ի՞մս է: *Is it mine?* Ի՞մս ես: *Are you mine?*

Իմ ու՞ղտս [im ughdəsʔ]
Ա՞ս է իմս:

mark [֊]. It is different from the full stop and stands right on the last vowel bearing the lexical stress of the interrogative word.

Interrogative intonation in writing is expressed with the question

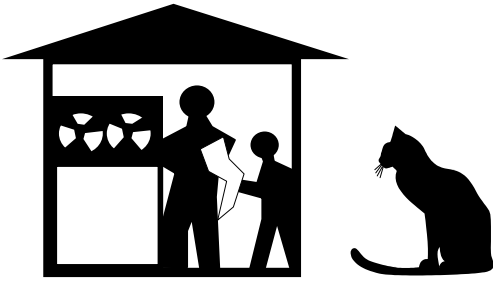

Իմ ինքնշարժս [im inknasharzhəs]
Աս է իմս:

¹⁰ Unless followed by a vowel initial clitic, in which case epenthesis doesn't always occur, e.g., իմս է *is mine* pronounced [imse].

¹¹ Constructions with a pronoun and without a possessive article, like իմ կատուն, are unusual in Western Armenian. They are specific to literary Eastern Armenian, though the spoken Eastern Armenian prefers the same constructions—that is, իմ տունս *my* house, իմ կատուս *my* cat, etc.

Text: Self-Identification

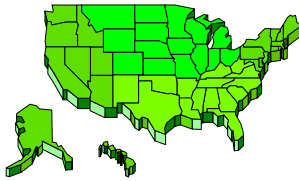

Արամ Արտակ Արիս

ԱՐԱՄ, ԱՐՏԱԿ ԵՒ ԱՐԻՍ

Ես Արամն եմ: Իմ անունս Արամ է: Ես երեսուն տարեկան եմ: Եւ աս Արտակն է: Ան տասնմէկ տարեկան է:

Աս իմ երկիրս է, Ամերիկան: Եւ աս իմ տունս է: Ես սիրուն տուն ունիմ: Իմ տունս սիրուն է:

Իմ տունս Ամերիկա է:

- Արտակ, տուն ունի՞ս:

- Տուն ունիմ եւ կատու ունիմ: Արամ, տե՛ս, աս իմ տունս է: Եւ աս իմ կատուս է: Կատուս սեւ ու սիրուն է: Անունն Արիս է: Կատուիս անունն Արիս է: Արիս իմ կատուս է: Արիս տակաւին երկու տարեկան է:

Ան մուկ տեսաւ: Արիս մուկ ունի: Կատուն մուկ կ'ուտէ՞: Արիս մուկ կ'ուտէ:

Explanations to the Text

Իմ անունս Արամ է:	My name is Aram.	Emphasis expressed by the possessive article has no special translation in English.
Ես Արամն եմ:	I am Aram.	The verb follows the predicative.
Ես երեսուն տարեկան եմ:	I am thirty years old.	Տարեկան literally means <i>annual</i> .
Իմ տունս Ամերիկա է:	My home is in America.	Տուն means both <i>home</i> and <i>house</i> . Note that no special particle or ending is needed here for the meaning <i>in</i> . Cf. also: Ես տունն եմ: <i>I am at home</i> .
Տուն ունիմ և կատու ունիմ:	I have a home and a cat.	Due to verb endings ուն-իմ <i>I have</i> , ուն-իս <i>you have</i> , ուն-ի <i>s/he/it has</i> , the subject(s), in this case <i>I</i> , may be omitted.
Արա՛մ, տե՛ս, աս իմ տունս է:	Look, Aram, this is my home.	The verb տե՛ս, <i>Look!</i> , <i>See</i> is the imperative singular of the irregular verb <i>to see</i> . ¹²
Կատուիս անունն Արիս է:	My cat's name is Aris.	Կատու-ի-ս is the genitive case form of կատու with the ending -ի and the possessive article -ս.
Արիս տակալին երկու տարեկան է:	Aris is still two years old.	
ունիմ	(I) have.	Simple present, first person, singular, irregular.
ունիս	(You) have.	Simple present, second person, singular of the same verb <i>to have</i> .
ունի՞ս	(Do you) have?	Verbs become questions only by a change in intonation.
ունի	He/she/it has	Third person singular of the simple present, irregular.
սև	black	
սիրուն	pretty	
տեսաւ	(He/she it) saw.	This is the simple past form of the verb <i>to see</i> .
կ'ուտէ՞	Does it eat?	Without the interrogative intonation the verb means (he, she, it) <i>eats</i> .
Կատունն մուկ կ'ուտէ՞:	Does the cat eat mice?	Note that the singular form is used in Armenian for the general meaning (mice in general)
Արիս մուկ կ'ուտէ:	Does Aris eat <i>mice</i> ?	Note the emphasis shift due to intonation: in the previous sentence, the verb has the interrogative intonation, and in this sentence, the direct object, մուկ.

¹² See Lesson 4.

ASSIGNMENTS

Phonetic Exercises

1. Practice writing the letters ԵԵ, Իի, Կկ, Մմ, Ու ու, ԻԼ; repeat each letter at least five times.
2. Try to remember the letters in the words and the words in the sentences of the lesson.
3. Make flash cards with pictures and learn the key words to the letters.
4. Place the letters you know in the alphabet, Appendices 1-3.
5. Fill out the chart writing the lower case words in upper case and vice versa.

արեւ	
	ԻՄ
կամար	
	ԿՐԱԿ
մեր	
	ՄԱՏԻՏ
նաւ	
	ՆԵՏ
սուր	
	ՍԻՐՏ
ստուեր	
	ՏԵՐԵԻ
տարեկան	
	ԵՐԵՍ
երկիր	
	ԵՐԿՈՒ

Lexical Exercises

1. Copy the new words of the text into your vocabulary.
2. Read the text, translate it, and copy it. Retell the text.
3. Make oral sentences of your own to identify yourself in Armenian.
4. Find nouns with articles in the text. Explain their usage and write the same words without articles.
5. Translate the following into English, paying attention to the emphasis:

1. Կատուն սեւ է: Արիս կատու է:
2. Կատուն մուկ կ'ուտէ:
3. Աս Ամերիկան է: Ամերիկան երկիր է:
4. Ամերիկան սիրուն երկիր է:

5. Ու՞ր է Ամերիկան: Սիրու՞ն երկիր է Ամերիկան:
6. Աս Սեւանն է: Սեւանն է սիրուն:
7. Սիրուն է Նարեն: Նարեն սունկ կ'ուտէ:
8. Նարեն տասներկու տարեկան է:
9. Ես Արտակն եմ: Ան է Նարեն: Աս ես եմ:
10. Ատ Արտակն է: Աս Արտակին տու՞նն է:
11. Իմ անունս Արամ է: Ես երեսուն տարեկան եմ:
12. Ատ սիրուն նկար է: Ա՞տ է սիրուն նկար:
13. Աս Արտակին մկրատն է:
14. Եւ ա՞ս: Ատ իմս է:

6. *Translate the following into Armenian:*

1. This is my country.
2. And that is Aram's country.
3. These are sharp scissors.
4. That is my house.
5. My house is nice.
6. This is a black cat.
7. The cat eats mice.
8. Is it Ardag's cat?
9. That is Ardag's cat.
10. Aram is thirty years old and Nareh, twelve.
11. Nareh is at home.

Rules:

1. **նլ** before another vowel of a root morpheme is pronounced [v]—e.g., **նուլեր**, **ստուներ**.
2. **ե** at the beginning of a word is pronounced [ye], otherwise [e]. Exception: the auxiliary verb **եմ** (*I am*), always pronounced with an initial [e].